

התורה מצווה עלינו את מצוות "והגדת לבנך". מצווה זו מולידה את החיבור שהתהווה במרוצת הדורות והיא ל"הגדה של פסח". בשיעור זה נבקש לבחון את חשיבות ההגדה, ההעברה של מסורות ומסרים מדור לדור וננסה לבחון את עצמנו ביחס להעברת סיפור יציאת מצרים.

מטרות

1. הכרה בערך הגדול של העברת מסורת בינדורית.
2. בחינת המסורות שאנו מעבירים במסגרת המשפחתית ובמסגרת הלאומית.
3. עידוד תחושת השייכות והמחויבות ביחס למסורות שלנו.

מבנה השיעור

1. הפעלת פתיחה.
2. לימוד מקור.
3. דיון במליאה.

מהלך השיעור

1. הפעלת פתיחה: חלקו את התלמידים לקבוצות של כארבעה.
 - ספרו כל אחד לחברים סיפור משפחתי העובר במשפחתכם מדור לדור. רצוי שהסיפור יהיה ישן ככל האפשר, מדור הסבים או עוד קודם לכן.
 - מדוע לדעתכם דווקא הסיפור הזה עובר במשפחה מדור לדור?
 - האם הסיפור נושא מסר כלשהו? מהו?
 - האם בכוונתכם לספר בעתיד את הסיפור לילדיכם? מדוע?
2. לימוד מקור. ההנחיות להפעלת הפתיחה נמצאות גם בדף המקורות:
3. דיון במליאה: מה מתוך ההיסטוריה האישית שלכם או ההיסטוריה הלאומית תספרו בעתיד לילדיכם?

1. ספר שמות
פרק יג, ה-ח

נקודות לדיון

”והָיָה כִּי יִבְיָאֵךְ ה' אֶל אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַחִוִּי וְהִיבוֹסִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתָּיִךְ לָתֵת לְךָ אֶרֶץ זָבֹת חֶלֶב וְדָבָשׁ וְעַבְדָּתְךָ אֶת הָעֵבֶדְךָ הַזֹּאת בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה: שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל מִצַּת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי חָג לַה': מִצּוֹת יֹאכַל אֶת שְׁבַעַת הַיָּמִים וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ חֶמֶץ וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ שָׂאֵר בְּכָל גְּבֻלְךָ: וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּעִבּוֹר זֶה עָשָׂה ה' לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם:”

- ◀ דברים אלו נאמרים לעם ישראל במדבר סיני, לאחר יציאת מצריים. הם כוללים שלוש חובות ואיסור אחר הנוגעים לחג הפסח. מה הם?
- ◀ מדוע לדעתכם ישנה חובה לספר בפסח את יציאת מצריים?
- ◀ מאחורי הסיפור של יציאת מצריים מסתתר ערך כלשהו. מהו לדעתכם?
- ◀ האם שמעתם במסגרת המשפחתית את סיפור יציאת מצריים? האם בכוונתכם לספר את הסיפור בעתיד לילדיכם?

2. הגדה של פסח

נקודות לדיון

”יָכוֹל מֵרֵאשׁ חֹדֶשׁ, תִּלְמוּד לֹמֵר בַּיּוֹם הַהוּא. אֵי בַּיּוֹם הַהוּא יָכוֹל מִבְּעוֹד יוֹם, תִּלְמוּד לֹמֵר בְּעִבּוֹר זֶה. בְּעִבּוֹר זֶה לֹא אָמַרְתִּי אֶלָּא בְּשַׁעַת שְׁיֵשׁ מִצָּה וּמְרוֹר מְנַחִים לְפָנֶיךָ:”

הדרשן דורש את הפסוק ”והגדת לבנך ביום ההוא לאמור”:
הדרשן מעלה שלוש השערות, שתיים מהן הוא דוחה.

רשמו ליד כל השערה את הדברים בלשונו של הדרשן וכיצד נדחית ההשערה:

השערה	דחיה / ביסוס
אפשר היה להתחיל לספר ביציאת מצרים מראש חודש ניסן.	
אפשר היה להתחיל לספר ביציאת מצרים מיד בניסן.	
צריך להתחיל לספר ביציאת מצרים כאשר מצה ומרור מונחים על השולחן	על איזו מילה בפסוק מבוססת ההשערה?

- ◀ האם קיימים בחייכם טקסים ואירועים שנעוּדו לזכור? מה נהוג לעשות בהם?
- ◀ מדוע לדעתכם יש חשיבות להקדיש מועד מיוחד וקבוע לצורך זיכרון?

נקודות לדיון

- ◀ **דברים אלו נאמרים לעם ישראל במדבר סיני, לאחר יציאת מצרים. הם כוללים שלוש חובות ואיסור אחר הנוגעים לחג הפסח. מה הם?**
 החובות: אכילת מצות שבעת ימים; ביום השביעי חג (שביעי של פסח); והגדת לבנג - סיפור יציאת מצרים לבנים.
 האיסור: לא יראה חמץ ושאר בכל המקומות שברשותך.
- ◀ **מדוע לדעתכם ישנה חובה לספר בפסח את יציאת מצרים?**
 יציאת מצרים היא אתוס מכונן של עם ישראל, שממנו נובעים אתוסים נוספים ביניהם תפיסת עולם חברתית של מי שאבות אבותיהם היו עבדים, מחויבות לקולקטיב על בסיס העבר המשותף.
- ◀ **מאחורי הסיפור של יציאת מצרים מסתתר ערך כלשהו. מהו לדעתכם?**
 ערכים אפשריים: יחס מיטיב לאחר; קבלת הזר; חירות (פיזית, תודעתית) ועוד.
- ◀ **האם שמעתם במסגרת המשפחתית את סיפור יצירת מצרים? האם בכוונתכם לספר את הסיפור בעתיד לילדיכם?**

הדרשן דורש את הפסוק "והגדת לבנג ביום ההוא לאמור".
 הדרשן מעלה שלוש השערות, שתיים מהן הוא דוחה.

רשמו ליד כל השערה את הדברים בלשונו של הדרשן וכיצד נדחית השערה:

השערה

דחיה / ביסוס

אפשר היה להתחיל לספר ביציאת מצרים מראש חודש ניסן. "יכול מראש חודש".	תלמוד לומר (התורה אומרת): "ביום ההוא"
אפשר היה להתחיל לספר ביציאת מצרים מיד בניסן. "יכול מבעוד יום".	תלמוד לומר (התורה אומרת): "בעבור זה"
צריך להתחיל לספר ביציאת מצרים כאשר מצה ומרור מונחים על השולחן. "בעבור זה לא אמרתי אלא בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך".	על איזו מילה בפסוק מבוססת השערה? "זה"

- ◀ האם קיימים בחייכם טקסים ואירועים שנועדו לזכור? מה נהוג לעשות בהם?
- ◀ מדוע לדעתכם יש חשיבות להקדיש מועד מיוחד וקבוע לצורך זיכרון?

יש חשיבות לייחוד מועד מסוים לזיכרון על מנת ליצור זיכרון קולקטיבי של ציבור מסוים.

נקודות לדיון